Vain murto-osa kiinteistöistä kierrättää muovia

● Suurin osa kiinteistöjen muoviroskista päätyy yhä sekajätteeseen ja sieltä edelleen jätevoimaloihin.
● Jokainen suomalainen kierrätti muovia viime vuonna runsaan kilon verran. Yli 65 prosenttia kerätystä muovista kelpaa jatkojalostukseen.

KS 21.3.2018

Silja Aitoaho

● Harvan suomalaisen taloyhtiön roskakatoksesta löytyy erillistä keräysastiaa muovijätteelle. Jokainen suomalainen kierrätti muovia runsaan kilon verran viime vuonna. Suurin osa kotitalouksien muoviroskasta päätyy yhä sekajätteeseen ja sieltä jätevoimaloihin.

Jätehuolto on ollut viime vuosina Suomessa voimakkaassa myllerryksessä. Vuosi 2017 oli ensimmäinen vuosi, jolloin eri puolilla maata käyttöön otetut 500 Rinki-ekopistettä olivat toiminnassa koko vuoden ajan. Niiden kautta muovia kerättiin noin kilon verran per suomalainen.

Lisäksi viime vuonna joillakin paikkakunnilla aloitettiin kiinteistökohtainen muovipakkausten kierrätys, jonka kautta muovia kerättiin noin parisataa grammaa per kansalainen.

– HYVÄ ALKU, mutta ei riitä vielä mihinkään, arvioi Suomen Uusiomuovi Oy:n toimitusjohtaja **Vesa Soini.**

Hänen mukaansa Suomi ei selviä Euroopan unionin asettamista velvoitteista, jos muovin kierrätystä ei nykytasosta tehosteta.

EU linjasi kiertotalouspaketissa joulukuussa 2017, että vuonna 2025 sen jäsenvaltiot kierrättävät puolet muovipakkauksista.

–Kuluttajapakkauskeräys pitää tulevan kahdeksan vuoden aikana moninkertaistaa. Tähän ei päästä pelkästään aluekeräysjärjestelmällä vaan lisäksi tarvitaan kiinteistökohtaista keräystä.

Soinin mukaan maailmalta on saatu näyttöä siitä, että kun keräysmahdollisuus on omassa roskakatoksessa, muovia ja muuta lajiteltua jätettä saadaan kerätyksi huomattavasti isompia määriä.

Tällä hetkellä kiinteistökohtaista muovin kierrätystä on vain murto-osassa kiinteistöjä, lähinnä suurimmissa kaupungeissa ja suurimmissa taloyhtiöissä.

– ENITEN MUOVIA kerätään pääkaupunkiseudulla, jossa muovinkeräysastia on käytössä muutamissa tuhansissa kiinteistöissä, arvioi kuntien jätelaitoksia edustavan Suomen Kiertovoima ry:n kehityspäällikkö **Timo Hämäläinen.**

Muovin kierrätysjärjestelyt vaihtelevat alueittain. Joillain paikkakunnilla jätehuoltomääräykset velvoittavat suurimmat asuinkiinteistöt keräämään muovipakkaukset. Useimmilla paikkakunnilla keräys perustuu vapaaehtoisuuteen, joko niin että kunnallinen jätelaitos järjestää keräyksen tai niin, että yksityiset jäteyrittäjät tarvittaessa tarjoavat kiinteistölle palvelua, johon liittyy muovinkeräysastia.

–Jokainen suomalainen pistää vuosittain sekajätteisiin useita kymmeniä kiloja muovia, joten keräyspotentiaalia kyllä olisi, Hämäläinen sanoo.

Hän korostaa, että muovipakkausten erilliskeräys on alkanut Suomessa vasta puolitoista vuotta sitten, samoin kuin kerätyn muovijätteen käsittely raaka-aineeksi.

– KYSE ON monella tavalla vasta rakenteilla olevasta järjestelmästä, jonka suurin pullonkaula eivät ole kansalaiset vaan se, mitä muovijätteelle tapahtuu sen jälkeen, kun asukas heittää muoviroskansa jäteastiaan, Hämäläinen sanoo.

–Muovi on yleisnimike varsin erityyppisille materiaaleille, jotka ovat kaupassa myytävissä pakkauksissa iloisesti sekaisin.

Juuri tämä sekalaisuus on hänen mukaansa merkittävä rajoite muovin kierrätyksessä: se miten muovijätettä voidaan jalostuslaitoksessa erotella riittävän puhtaasti ja jalostaa se niin laadukkaaksi raaka-aineeksi, että teollisuus pystyy sitä hyödyntämään.

Soini näkee asian toisin. Hänen mukaansa muovipakkausten kierrätyksen pullonkaula on nimenomaan keräysmäärän pienuus.

–Minun tietojeni mukaan kierrätysraaka-aineen kysyntä ylittää tarjonnan. Tällä hetkellä kuluttajilta kerätyistä muovipakkauksista yli 65 prosenttia saadaan jalostettua kierrätykseen.

YKSITTÄISEN TALOYHTIÖN jätekatoksessa voi olla vaikeaa tietää, kuinka ekologista tai taloudellista muovin kierrätys on, saati sitä, kuinka iso osa jatkojalostukseen päätyvästä muovista päätyy lopulta muovituotteiksi. Tavallisen asukkaan kannattaisi Hämäläisen mukaan ajatella kiinteistökohtaista muovinkierrätystä niin, että siihen ryhtyvät ovat kiertotalouden edelläkävijöitä. Yksittäisen asukkaan jätemaksuihin erillinen muovinkeräysastia ei hänen mukaansa suuresti vaikuta.

PEKKA PEURA

TÄSSÄ kuvassa on nelihenkisen perheen sattumanvaraisena päivänä muovista päätyy koneellisen lajittelun päätteeksi väärään ryhmään. tuottama muovijäte. Korkit, kannet ja pullojen pumppuosat tulee irrottaa pakkauksista, sillä ne ovat usein eri muovilaatuja. Jos niitä ei erotella, osa

–Muovinkeräys ei välttämättä tarkoita säästöä asukkaalle. Yleisesti voidaan sanoa, että viime vuosina jätehuollon kustannukset asiakasta kohti eivät ole nousseet, vaikka jätteiden kierrätys ja hyödyntäminen ovat edistyneet.

Esimerkiksi vuonna 2016 jätehuolto maksoi keskimäärin 65 euroa kerrostaloasukkaalle, 86 euroa rivitaloasukkaalle ja 93 euroa omakotitalossa asuvalle.

–Taloudellinen järki tulee pitkällä aikavälillä siitä, että kierrätetystä muovista voidaan jalostaa niin laadukkaita raaka-aineita, että teollisuus haluaa niistä maksaa. Mitä paremmin keräysketju toimii, sitä enemmän se tuottaa rahaa, jolla keräystä voidaan kehittää, Hämäläinen sanoo.

SAMOIN ASIAN näkee Vesa Soini. Hänen mukaansa muovipakkaukset ja niiden kierrätys herättävät ihmisissä paljon kysymyksiä.

–Yleensä muovipakkausten keräyksellä on voitu alentaa kiinteistön jätehuoltomaksuja, koska tuottajayhteisö maksaa kerätyn materiaalin jalostuskustannukset. Taloyhtiön taloudenpidon kannalta kyse ei kuitenkaan ole merkittävistä summista.

– Luonnon kannalta kierrätys on joka tapauksessa parempi vaihtoehto, hän korostaa.

–Selvitysten mukaan on ekologisempaa lajitella muovipakkaukset muovinkeräykseen kuin laittaa ne sekajätteisiin. Vain silloin, kun muoviastia on niin likainen, että sen huuhtelu vaatisi lämmintä vettä, sen oikea paikka on sekajätteessä.

KIERRÄTYS

Näin lajittelet muovin oikein

SAA LAITTAA MUOVINKERÄYKSEEN:

● Kotitalouden kuivat, tyhjät, puhtaat ja pantittomat muovipakkaukset.
● Elintarvikkeiden muoviset pakkaukset: jugurttipurkit, margariinirasiat, leikkele-, juusto- ja valmisruokapakkaukset.
● Pesuaine-, shampoo- saippuapakkaukset.
● Muovikassit, -pussit ja -kääreet.
● Muovipurkit, -kanisterit ja -pullot (mieluiten litistettynä).
● Irrota kannet ja korkit pakkauksista. Älä laita erilaisia muovipurkkeja kierrätykseen sisäkkäin pinottuna.

3
PVC

EI SAA LAITTAA MUOVINKERÄYKSEEN:

● Likaisia muovipakkauksia. Esimerkiksi marinoitujen broilerinsuikaleiden rasian oikea paikka on sekajätteissä.
● Sekajätettä.
● PVC-pakkauksia.
● Yritysten muovipakkauksia.
● Vaarallisten aineiden jäämiä tai painetta sisältävät pakkaukset (mm. maalit, kemikaalit, öljyt, lääkkeet) tulee viedä vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen.

Lähde: Suomen Uusiomuovi Oy

HYVÄ KYSYMYS

Korvaako selluloosa muovin pakkauksissa?

Silja Aitoaho

Millaisia ovat tulevaisuuden pakkausmateriaalit, Teknologian tutkimuskeskuksen (VTT) professori Ali Harlin?

–Tulevaisuuden pakkaukset ovat entistä keveämpiä ja suorituskykyisempiä. Viime vuosina pakkausten ympäristöystävällisyys on voimistunut tutkimustavoitteena. Käytännön tekemiseen vaikuttaa muun muassa EU:n kaatopaikkadirektiivi ja muovistrategia, jotka kummatkin vahvistavat kierrätyksen merkitystä. Biohajoavuutta tarvitaan vaikeasti kierrätettävien tuotteiden kohdalla.

COLOURBOX

Korvaako selluloosa muovin pakkausmateriaalina?

–Selluloosa on uusiutuva materiaali, jota voidaan kierrättää ja kompostoida. Sekä muovin että selluloosan osuus pakkausmateriaaleissa kasvaa samalla, kun lasin ja metallin osuus vähenee.

–Vaikka muovi on suorituskyvyltään ja hinnaltaan kilpailukykyistä vielä pitkään, selluloosan käyttö kasvaa rinnalla. Selluloosalla on yhä enemmän muovin suorituskykyä, ja näitä materiaaleja käytetään aikaisempaa enemmän ristiin.

Mitä selluloosalla voi korvata?

–Selluloosan käyttö kasvaa kuitupakkauksissa, joita ovat esimerkiksi aaltopahvi ja nestepakkauskartonki. Niissä jäykkyys ja kierrätettävyys ovat kilpailutekijöitä. Rinnalle tulevat muun muassa uudet tarjoilupakkaukset, muokattavat kartongit ja joustopakkaukset, kuten pakkauskalvot. Selluloosa soveltuu lähes kaikkeen pakkaamiseen, mutta ehkä ei hiilihappoisten juomien jakeluun. Kehitteillä on kokonaan selluloosasta valmistettuja monikerrosfilmejä, jotka korvaavat vaikeimmin kierrätettäviä pakkauksia eli monikerrosmuovikääreitä. Ne tulevat markkinoille vuosikymmenen sisällä.

Hyviä kysymyksiä muovinkeräyksestä

KOMMENTTI

Silja Aitoaho
@lannenmedia.fi

Lukija lähetti sähköpostia ja kertoi jätteenkuljetusyhtiöiden lähestyneen taloyhtiötä pakkausmuovin keräysasiassa tarjoamalla muovinkeräysastiaa – kuukausiveloituksella tietenkin.

Ihan hyvä ajatus, mutta herätti tukun kysymyksiä, hän kirjoitti. Onko muovinkierrätys ekoteko? Eikö se ole saasteteko verrattuna siihen, että muovi kulkeutuisi sekajätteen mukana poltettavaksi ja kaukolämmön tuotantoon?

ENTÄ LAJITTELU sitten: ensin pitäisi tunnistaa, onko muovinökkönen keräyskelpoista tavaraa. Lisäksi se pitäisi pestä lämpimällä vedellä. Eikö se tarkoita lisää viemäreitä tukkivia rasvoja ja moninkertaista lämpimän veden kulutusta ja siitä koituvaa maksua asukkaalle?

Mikä on lopulta pestyn nökkösen hyöty yhteiskunnallisesti?

Entäpä erillisen muovijäteastian vaikutukset taloyhtiön jätemaksuihin: koituuko siitä säästöä vai pikemminkin lisälaskua, kun sekajätemaksun lisäksi maksetaan pestystä muovista kuukausimaksua? Jos astiat tyhjennetään tietyin väliajoin, hinta on sama, olivatpa ne sitten täynnä tai ei!

HYVIÄ KYSYMYKSIÄ, joita varmasti miettii moni muukin roskapussin kuljettaja. Asiantuntijoiden puheissa korostuu usein jäteketju kokonaisuutena, mutta jos kierrätystä halutaan edistää, on ihmisille tehtävä selväksi, mitä se tarkoittaa heidän arkensa ja rahojensa näkökulmasta.

JUURI NYT

JOUNI KNIHTILÄ/ARKISTO

Kaatopaikan sijaan kiertoon. Suomessa kaatopaikalle päätyy enää häviävän pieni osa yhdyskuntajätteestä. Muutos on ollut nopea. Kun vuonna 2016 yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste oli 97 prosenttia, päätyi siitä vuosikymmentä aiemmin kaatopaikalle jopa puolet.